

אל קשינו ואל רשענו { ואל חטאתנו. הטיל בה יר"ד יתרה:

רח. {מה כתלונן מה כאלמן} **מה נדבר.** בבית חפלה העמיד ומה נדבר. בוי"ו שלא כהוגן. גם כי הוא לקוח מלשון הכתוב. מאמרו של יהודה סוף פרשת מקץ. והוא בלא וי"ו. ותיבת נצטדק נמלטה מידו. שלא עשאה צרויה הדלי"ת נצטדק. כמנהגו בהתפעל. ועזבה על נקודתה הראוי ככתוב. אולי שלא מדעתו:

רט. {צקטע הפותח יר} ועדותנו {ככל יוס ס' אחד}. הטיל בה יוד שלא כדין. שאין במלה הוראת הרבוי. ביחוד שנקדה בשור"ק הדלי"ת. לא בחול"ם²⁹⁷. וכן שנה באולתו

רי. בתיבת {הציטה} בענינו. הרבה יר"ד שלא לצורך. וכן נעשה לו כהתר. בתיבת **ריא.** {לל} כבודנו {כגויס}. שזה השם אינו מתרבה. גם תואר "דל" יוכיח:

ריב. {לל כזולנו כגויס} ושקצונו {כטמאת הכלה}. פעל עבר מרבים, לרבים פעולים. כן הוא בכל הספרים אשר מעולם. והמתדקדק עבר על כל תשקצו. בהגהותיו ושינויו המטילים תחרות ואיבה בהצותם על ה' אשר הצו. מי זה מחשיך עצה במלין בלי דעת. עוזב אורחות יושר ללכת בדרכי חושך. עין בהבלי" השוא מושך²⁹⁸. ומה יתרון לבעל הלשון מוציא דבה רעה כנחש נושך. שהמציא נוסח חדש וְשִׁקְצוֹנֻ עֲשֵׂהוּ שם דבר. העמיד צלם בהיכל לתת שקוץ שומם. עפרא לפומיה ואתקוטט במתקומם. שנעשה עד זומם. כי מה לשקוץ

----- א ר ש נ ו ר ע נ נ ה -----

²⁹⁷ אך בעל ויעתר יצחק בסי' רלא שינה מנוסחת הסדורים הישנים, וגזר אומר לנקד ועדותנו בחול"ם, ואחריו נמשכו רו"ה ועבודת ישראל ואשי ישראל וסידוריו המצויים. אולם אין תיבת וְעֲדוֹתִי (תהלים קלב, יב) ראייה לשנות מהניקוד המקובל, כי יש לומר שהנפרד ממנו הוא וְעֲדוֹת בחול"ם כמו שכתב הרד"ק במכלול דף קעב ע"א, וכן נראה מפירוש הראשון של הראב"ע ופירוש הרד"ק שם. וגם פירוש השני של הראב"ע סותרת שינוי בעל ויעתר יצחק. וע"י הבנת המקרא שציינו לעיל בסי' קעא.

²⁹⁸ משחק מילים על הפסוק **הי משכי העון בחבלי השוא** (ישעיה ה, יח). כלומר שמשך עין הפעל במלאפוס במקום (בלי"י) השוא שהוא בקיצור.

עמנו (להתייחסו אלינו לא לנו²⁹⁹) על כן לא ירומם. מי יתן החרש החרש וישב דומם (באמת על דבר זה בלבד ראוי לשרוף ספרו הפסול. ובעל מוס כשחול וכסול³⁰⁰) ואילו מחק כל הלשון החרשתי. כי אז לא היה מוציא דבה. ולא היה בזה כל כך רעה רבה. אך על המבדך ואינו אלא מנאץ. אני כועס. ותבער ביעקב אש להבה. גם נפשנו בחלה בו לבאר השגעון הגדול הזה. ואפילו היה כדבריו שאין פעל לפניו. וכי מפני כך יחדש דבר נוסח שאי אפשר לשמעו. ואינו מחקבל בדעת לגמרי. ועוד כמה ווין [מ]. כאלה נמצאים בכתוב לרוב. שאינם נקשרים בפעל מלפניהם. וישא אברהם את עיניו {כראשית כג, 7}. והיית נקי מאלתי {סס כד, מא}. והייתם לי סגולה {שמות יט, ה}. ואתה תצוה {סס כז, כ}. ואתה דבר {סס לא, ג}. ונתתי גשמיכם {ויקרא כו, ג}. וכן רבים מאד. וככה ימצאו גם במטבע ברכות ותפלות רפאנו ונרפא (כמו שהוא גם לשון הפסוק {יחמיה יז, י}). שאין וי"ו זו מוספת ועוטפת לפעל הקודם שהוא פעל. וזה נפעל. היה לו לומר ארפא. נרפא. וכל החיים יודוך אין פעל לפניו כלל. וכן וכתוב. וטוב בעיניך לברך וזולתם. אבל באים ווין כאלו. להמשיך התולדה הנמשכת מהענין הקודם. לא משקיפים על פעולה זכורה קדמה כלל³⁰¹. אלא רוצה לומר אם הדבר כן (הוא כדמות תנאי מתדבק) יחויב גם הנמשך ממנו כו'. שגם זה הדבר ראוי יתכן ויצדק היותו. ודעת לנבון נקל. אמנם מלבד זה גם אם היה דבר מוחלט שצריך פעל מחובר לו. כבר תוכל לפרשו באופן שיסכים למנהג הכלל שלו. כי מלת דל אינה פעל. כמו שחשב הוא. אך הוא תואר. כמו דל בן המלך {ש"כ, יג, 7}. וכן משמעו בכ"מ³⁰² בכתוב כנודע: ועוד אפילו יהא פעל בהחלט כמו שחשב הוא. אינו מעכב

----- א ר ש נ ו ר ע נ נ ה -----

²⁹⁹ כלומר לפי נוסחו הכוונה שחשקוץ שלנו הוא כטומאת חנדה. וטוען הריעביץ מי אמר שיש לנו שקוץ כלל.

³⁰⁰ לשון המשנה בכורות מ' ע"א.

³⁰¹ וע"י ס"י קנ.

³⁰² בכל מקום.